

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА»**

Факультет фінансів

Кафедра фінансів

галузь знань 07 Управління та адміністрування
спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування
спеціалізація Фінанси і кредит

Освітньо-професійна програма «Фінанси і кредит»

Форма навчання: денна

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему: «Промоція інвестиційного потенціалу м. Києва»
у складі комплексної теми: «Фінанси місцевого самоврядування: проблеми та перспективи розвитку (за матеріалами Київської міської державної адміністрації)»
студента

Гулька Євгенія Вячеславовича
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

_____
(підпис)

Науковий керівник Гризоглазов Д.В.
(науковий ступінь, учене звання)

_____
(підпис)

_____
(прізвище, ініціали)

**Магістерська дипломна робота допущена до захисту в
Екзаменаційній комісії з атестації здобувачів вищої освіти**

Завідувач кафедри д.е.н., професор
В. Федосов
(підпис)

Київ 2019

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Теоретичні засади інвестиційного потенціалу.....	6
1.1. Сутність та необхідність інвестиційного потенціалу.....	6
1.2. Інформаційне забезпечення дослідження інвестиційного потенціалу.....	17
1.3. Критичний аналіз публікацій з проблематики інвестиційного потенціалу.....	29
РОЗДІЛ II. Аналіз інвестиційного потенціалу м. Києва.....	35
2.1. Методологія розрахунків (визначення) інвестиційного потенціалу.....	35
2.2. Динаміка інвестиційного потенціалу України.....	45
2.3. Аналітична оцінка інвестиційного потенціалу м. Києва.....	58
РОЗДІЛ III. Напрями підвищення інвестиційного потенціалу м. Києва.....	63
3.1. Досвід країн ЄС у сфері інвестицій.....	63
3.2. Проблеми залучення інвестицій в столиці.....	70
3.3. Шляхи активізації інвестиційної діяльності в м. Києві.....	76
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	90
ДОДАТКИ.....	98

ВСТУП

Формування та реалізація інвестиційного потенціалу економіки - це процеси, які суттєво впливають на економічний розвиток країни і забезпечують прискорення його темпів на довгострокову перспективу, особливо якщо вони мають інноваційний характер. Успішність реалізації інвестиційного потенціалу у стратегічних сферах (де реалізуються національні пріоритети) позитивно позначається на макроекономічній стабільності та економічному розвитку країни.

Однак інвестиційні тренди, які склалися в останні роки у багатьох країнах світу, свідчать про існування проблем не лише формування інвестиційного потенціалу, а й ефективності його використання на внутрішніх і зовнішніх інвестиційних ринках.

Тенденції до зниження ефективності реалізації інвестиційного потенціалу, збільшення дефіциту інвестиційних ресурсів у вітчизняних підприємств актуалізують дослідження питань, пов'язаних із оцінюванням інвестиційних процесів, з метою формування достовірної інформаційної бази для управління інвестиційною діяльністю, а також прогнозування темпів економічного розвитку на середньострокову перспективу. Забезпечення належного інвестиційного потенціалу має важливе значення для модернізації виробництва на інноваційній основі.

Просторова поляризація розвитку регіональних виробництв, що розкрита в класичних і сучасних теоретичних школах регіональної економіки, визначає високу поляризацію соціально-економічної розвиненості територій. Компенсаторні впливи можливі як за допомогою інструментарію державної влади, так і на основі використання приватного капіталу.

Одним із рішень проблеми зниження просторової поляризації є розвиток інвестиційних потенціалів регіонів.

В основі цієї ідеї – факт того, що розвиток інвестиційних потенціалів розкривається через благополуччя підприємницької активності на території, що призводить до розширення кордонів використання ресурсного, соціального,

виробничого потенціалів регіону. З'являються можливості до розширення кордонів економічного співробітництва між регіонами і на рівні держави. Таким чином, вирішення завдань забезпечення згладжування неоднорідності інвестиційних потенціалів регіону має як регіональне, так і міжрегіональне значення.

Залучення прямих іноземних інвестицій є одним із пріоритетних напрямів державної економічної політики більшості країн світу, в тому числі й України. Прямі іноземні інвестиції є розвиненою формою міжнародного економічного співробітництва і розглядаються як ефективний спосіб інтеграції національної економіки у світове господарство. Світовий досвід свідчить, що без активного залучення іноземного капіталу в країнах з трансформаційною економікою неможливо здійснити структурну перебудову економіки, скоротити технологічну відсталість та забезпечити її конкурентоспроможність на світовому ринку.

Для України в умовах дефіциту внутрішніх інвестиційних ресурсів іноземні інвестиції є важливим джерелом стабілізації і подальшого розвитку національної економіки. Прямі іноземні інвестиції дозволяють збільшити виробничі потужності та ресурси, здійснити модернізацію та оновлення основних виробничих фондів, запровадити притаманні ринковій економіці сучасні методи організації виробництва, управління і маркетингу, покращити платіжний баланс шляхом збільшення експорту та заміщення імпорту, збільшити надходження до бюджету у вигляді податків, створити нові робочі місця, підвищити кваліфікацію трудових ресурсів.

Разом з тим, ефективне функціонування та розвиток економіки будь-якої країни безпосередньо залежить від економічного розвитку її регіонів. У свою чергу, на економічний розвиток кожного регіону впливає кількість і ефективне використання вкладених у нього коштів, тобто інвестицій, у тому числі й іноземних, що й зумовлює *актуальність* обраної теми дослідження.

Об'єктом даної роботи є інвестиційний потенціал міста Києва. *Предметом* — теоретичні та практичні засади промоції інвестиційного потенціалу.

Метою даної роботи є дослідження проблем інвестиційного потенціалу та обґрунтування шляхів вирішення існуючих проблем.

Мета визначає основні *завдання* дипломної роботи:

- 1) розкрити сутність та необхідність інвестиційного потенціалу;
- 2) висвітлити інформаційне забезпечення дослідження інвестиційного потенціалу;
- 3) провести критичний аналіз публікацій з проблематики інвестиційного потенціалу;
- 4) вивчити методологію розрахунків (визначення) інвестиційного потенціалу;
- 5) розглянути динаміку інвестиційного потенціалу України;
- 6) провести аналітичну оцінку інвестиційного потенціалу м. Києва;
- 7) розглянути досвід країн ЄС у сфері інвестицій;
- 8) визначити проблеми залучення інвестицій в столиці;
- 9) обґрунтувати шляхи активізації інвестиційної діяльності в м. Києві.

Теоретичною і методологічною основами дослідження є діалектична теорія пізнання процесів і закономірностей, дослідження промоції інвестиційного потенціалу міста Києва.

Робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел.

В *першому розділі* підтверджено актуальність даної роботи, розкрито сутність сутність та необхідність інвестиційного потенціалу. Лівову частку уваги в розділі присвячено дослідженню інформаційного забезпечення інвестиційного потенціалу. Задля висвітлення проблематики державного інвестиційного потенціалу проведено критичний огляд наукових публікацій.

Другий розділ роботи присвячено аналізу інвестиційного потенціалу міста Києва. Це, в свою чергу, дозволило ґрунтовніше вивчити особливості інвестиційного потенціалу України, та міста Києва зокрема.

В *третьому розділі* досліджено досвід країн ЄС у сфері інвестицій. Визначено проблеми залучення інвестицій в столиці. Для усунення та мінімізації існуючих проблем, що виникають в ході інвестування подано та обґрунтовано шляхи активізації інвестиційної діяльності в місті Києві.

Таким чином, у магістерській дипломній роботі здійснено теоретичне узагальнення розуміння інвестиційного потенціалу і подано практичні заходи щодо активізації інвестиційної діяльності в місті Києві.

Список використаної літератури налічує 70 джерел. В роботі подано 10 рисунків, 4 таблиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 № 1560-ХІІ – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
2. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо стимулювання інвестицій у вітчизняну економіку» від 17.11.2011 р. № 4057-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/>
3. Закон України «Про підготовку та реалізацію інвестиційних проєктів за принципом «єдиного вікна»» від 21.10.2010 р. № 2623-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
4. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.2012 р. № 5205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
5. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент: учебный курс. К.: Эльга-Н, 2006. 546 с.
6. Бережний Я.В. Щодо напрямів удосконалення політики запровадження національних проєктів в Україні: аналітична записка / Я.В. Бережний, Я.А. Жаліло, А.П. Павлюк [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень, 2013. – 9 с
7. Балацький О. Ф. Управління інвестиціями: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і доп. / [Балацький О. Ф., Теліженко О. М., Соколов М. О.]. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 232 с.
8. Гордієнко В.П. Інвестиційний потенціал регіону як економічна категорія. Науковий вісник ХДУ. 2014. Вип. 7. Ч. 4. С. 68–71.
9. Говорун Я. В. Оцінка інвестиційного потенціалу регіону (на прикладі Сумської та Хмельницької областей) [Текст] / Я. В. Говорун, В. Ф. Грищенко // Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. – 2010. – № 1. – С. 153 – 161

10. Герасимчук З.В. Ткачук В.Р. Інвестиційний потенціал регіону: методика оцінки, механізми нарощування: монографія. Луцьк: Надстир'я, 2009. 232 с.
11. Галушак В. Л. Фактори зростання інвестиційних можливостей регіонів / В. Л. Галушак // Економічні науки. Серія «Облік і фінанси» : [зб. наук. праць ЛНТУ / відп. ред. Герасимчук З. В.].– Луцьк, 2007.– Вип. 4 (16).– С. 56 – 64
12. Горна М. Умови та фактори формування інвестиційної привабливості країн східної Європи / Горна Марина, Іщук Ярослава, Халілова Тамара // Міжнародна економічна політика. – 2017. – № 2. – С. 137–155.
13. Дмитриченко Л. И. Инвестиционная деятельность и экономическое развитие государства / Л. И. Дмитриченко, И. А. Брайловский; Донец. нац. ун-т. 2. – Донецк : Сх. вид. дім, 2013. – 166 с
14. Давиденко Н. М. Оцінка інвестиційної привабливості регіону в умовах сучасних викликів / Н. М. Давиденко // Економічний форум. - 2017. - № 2. - С. 86-93
15. Дикань О. В. Теоретичні та методологічні підходи до стратегії інвестиційної привабливості України / О. В. Дикань, Т. О. Новак // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2017. - Вип. 59. - С. 195-199
16. Денисенко М.П. Інвестиційно-інноваційна діяльність: теорія, практика, досвід: монографія / М.П. Денисенко [та ін.]. — Суми: Університетська книга, 2008. — 1049 с.
17. Зенченко С.В., Шемёткина М.А. Инвестиционный потенциал региона. Сборник научных трудов СевКавГТУ. Серия «Экономика». 2007. № 6. С. 22–25. URL: http://science.ncstu.ru/articles/econom/2007_06/41.pdf/file_download.
18. Інвестиції, ризик, прогноз / Я.І. Єлейко, О.І. Єлейко, К.Є. Раєвський. Львів: ЛІБС, 2000. 176 с.
19. Іщук С. О. Рейтингова оцінка інвестиційної привабливості областей західного регіону України / С. О. Іщук, Т. В. Кулініч // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : [зб. наук. праць].– Львів, 2011.– № 698.– С. 50 – 60

20. Іванов С.В. Методологічні підходи до визначення сутності інвестиційного потенціалу. Економіка: проблеми теорії та практики. 2004. Вип. 195. Т. 1. С. 98–104.

21. Егоров А.И. Институционализм. Инвестиционный потенциал: формирование и реализация. Х., 2007. 188 с.

22. Ключник Л.В. Інвестиційний потенціал регіону: теоретичні аспекти та оцінка. Збірник наукових праць ЛНТУ. Серія «Регіональна економіка». 2011. Вип. 8(31). Ч. 1. С. 150–161.

23. Кирин А. В. Регулирование иностранных инвестиций в экономически развитых странах : [Учеб. пособие] / Кирин А.В., Бакатин Д.В., Хорошилова А.В. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 2013. – 71 с.

24. Каркіч І. О. Інвестиційна привабливість регіонів України / І. О. Каркіч // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка. - 2017. - Вип. 4. - С. 88-91

25. Кукош М. С. Оцінка інвестиційного потенціалу регіону з позиції районів з використанням методу багатомірного шкалювання / М. С. Кукош // Інтелект ХХІ. - 2018. - № 2. - С. 144-150

26. Кобушко Я.В. Еколого-економічна оцінка відтворення інвестиційного потенціалу регіону: дис. ... канд. екон. наук. Суми, 2012. 237 с.

27. Кунцевич В. О. Поняття фінансового потенціалу розвитку підприємства та його оцінки / В. О. Кунцевич // Актуальні проблеми економіки.– 2004.– № 7 (37).– С. 123 – 130.

28. Ковальчук М. В. Обґрунтування структури організаційно-економічного механізму інвестиційної підтримки мінерально-сировинної бази гірничо-збагачувального підприємства. Бізнесінформ. 2014. № 10. С. 123–127

29. Калита Т. А. Теоретичні та практичні аспекти зарубіжного досвіду фінансування інвестицій у системі партнерських відносин держави і бізнесу та імплементація його в Україні / Т. А. Калита // Бізнес Інформ. – 2017. – №9. – с. 29-

30. Квач Я. Економічні перспективи світової інвестиційної системи / Я. Квач, В. Коваль, А. Грималюк // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. – 2018. – №1. – с. 49-60.
31. Мішенін Є. В., Коблянська І. І., Устік Т. В., Ярова І. Є. Еколого орієнтоване логістичне управління виробництвом: монографія / за ред. Є. В. Мішеніна. Суми, 2013.- 247 с.
32. Мальков Э.Д. Особенности регулирования иностранных инвестиций в отдельных зарубежных странах // Перспектива, 2012. – № 3. – С.39 – 41
33. Мірошніченко П.І. Методичні підходи до оцінки інвестиційного потенціалу регіону: аналіз і перспективи застосування / П.І. Мірошніченко // Бізнес Інформ. – 2012. – № 2. – С. 44–49
34. Мельник М. І. Інвестиційний клімат регіону : теоретичні та прикладні засади дослідження : [монографія] /М. І. Мельник ; [відп. ред. М. І. Долішній].– Львів : ІРД НАН України, 2005.– 304 с.
35. Мірошніченко П.І. Активізація використання інвестиційного потенціалу регіону: автореф. дис. ... канд. екон. наук. Донецьк, 2007. 20 с.
36. Момот Т. В. Вартісно-орієнтований організаційно-економічний механізм корпоративного управління холдинговими компаніями: стратегія отримання комбінаторних переваг: монографія. Харків, 2010. 220 с.
37. Національні проекти у стратегії економічної модернізації України / Я.А. Жаліло, Д.С. Покришка, Я.В. Бережний, А.П. Павлюк [та ін.]. – К.: НІСД, 2013. – 144 с.
38. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
39. Офіційний сайт ЕВА. Індекс інвестиційної привабливості України. Настрої інвесторів у 2-му півріччі 2017 року [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://eba.com.ua/wp-content/uploads/2018/02/ Copy-of-EVA-Investment-Attrativeness-Index-2017- UKR.pdf>
40. Покатаєва К.П. Теоретичні аспекти визначення категорії «інвестиційний потенціал» та «інвестиційна привабливість». Комунальне

господарство міст. 2007. Вип. 75. С. 262–268. URL: <http://www.eprints.ksame.kharkov.ua>.

41. Прямі інвестиції (акціонерний капітал) в економіці України/з України: за країнами світу; країнами ЄС; видами економічної діяльності; по регіонах. Державна служба статистики України. Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2017/zd/ivu/ivu_u/ivu0617_u.zip

42. Пріоритети інвестиційної політики в контексті модернізації економіки України / А. П. Павлюк, Д. С. Покришка, О. О. Молдован, Д. В. Ляпін [та ін.] ; [за ред. Я. А. Жаліла]. – К. : НІСД, 2013. – 80 с

43. Рясков С. К. Формирование инвестиционного потенциала и оптимизация его использования (региональный аспект) : автореф. дисс. на соиск. науч. степ., канд. экон. Наук : спец. 08.00.05 / С. К. Рясков.– М.: РАГС, 2000.– 24 с

44. Редзюк Є. В. Прямі іноземні інвестиції: можливості для продуктивного економічного зростання в Україні / Є. В. Редзюк // Фінанси України. – 2017. – №3. – с. 96-110

45. Сафиуллин С.А. Адаптирование методики позиционирования к инвестиционной среде региона. Реальный сектор экономики: теория и практика управления. 2005. № 3. С. 89–94.

46. Стахорська С. І. Методичний підхід щодо оцінки інвестиційної привабливості регіонів України / С. І. Стахорська // Управління розвитком. - 2016. - № 4. - С. 30–38

47. Савченко О. В. Сутність та складові організаційно-економічного механізму стимулювання інноваційної діяльності на підприємстві. Ефективна економіка. № 12. 2013. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2635>.

48. Стеченко Д. М. Державне регулювання економіки. – К.: МАУП, 2011. – 176 с.

49. Ткачик Ф.П. Інвестиційний потенціал регіону: сутність, компоненти та перспективи розвитку. URL: http://www.rusnauka.com/27_SSN_2012/Economics/13_117095.doc.htm.

50. Терещенко Г. М. Компенсаційні механізми захисту інвесторів: зарубіжний досвід та українські реалії / Г. М. Терещенко, К. В. Клименко // Фінанси України. – 2017. – №10. – с. 110-126.

51. Управління регіоном: навч. посіб. / А.О. Єпіфанов, М.В. Мінченко, Б.А. Дадашев; за заг. ред. А.О. Єпіфанова. Суми: УАБС НБУ, 2008. 361 с.

52. Червякова В. В. Основні проблеми та перспективи підвищення інвестиційної привабливості України / В. В. Червякова // Економіка та управління на транспорті. - 2017. - Вип. 4. - С. 142–149

53. Чернишова Л. О. Особливості залучення та стимулювання іноземного інвестування в Україні / Л. О. Чернишова, В. В. Сазанова // Бізнес Інформ. – 2013. - № 2. – С. 87-90

54. Чуб Б. А. Оценка инвестиционного потенциала субъектов российской экономики на мезоуровне [Текст] / Под ред. В. В. Бандурина.– М. : БУКВИЦА, 2001.– 227 с.

55. Шик Л. М. Стан іноземного інвестування в Україну: проблеми та шляхи їх вирішення / Л. М. Шик, Н. Є. Скоробогатова // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. - № 3 (7). – С. 217-224.

56. Щербак А.В. Інформаційне забезпечення інвестиційної діяльності на підприємстві / Видання Донецького національного технічного університету [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://masters.donntu.edu.ua/2012/iem/menuk/library/article6.pdf>

57. Tietenberg T.H. Economics Incentive Policies and Sustainability. Report from a Policy Seminar in Stockholm, Sweden. 1990. P. 71–81.

58. The official site of UNCTAD. World Investment Report 2017 [Electronic resource]. — Mode of access:<http://unctad.org>

59. The official site of Euromoney. High-risk Ukraine is back on the radar. Jeremy Weltman [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.euromoney.com/article/b15dgy8s147tpt/high-risk-ukraine-is-back-on-the-radar?copyrightInfo>

60. The official site of Heritage. 2017 Index of Economic Freedom: Trade and Prosperity at Risk. Ambassador Terry Miller and Bryan Riley/ [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.heritage.org/internationaleconomies/report/2017-index-economic-freedom-tradeand-prosperity-risk#_ftn1/

61. The official site of BDO. International Business Compass [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/informationmaterials/bdo-business-compass-1>

62. The official site of Institutional Investor (2017), "Ukraine Tops EMEA List for Potential Investment" Joe McGrath [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.institutionalinvestor.com/article/b1505pwjbx-4g03/ukraine-tops-emea-list-for-potential-investment>

63. [/www.institutionalinvestor.com/article/b1505pwjbx-4g03/ukraine-tops-emea-list-for-potential-investment](https://www.institutionalinvestor.com/article/b1505pwjbx-4g03/ukraine-tops-emea-list-for-potential-investment)

64. The official site of Forbes. Best Countries for Business. The List [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.forbes.com/best-countries-for-business/list/#tab:overall/>

65. The official site of The World Bank. Doing Business Comparing Business Regulation for Domestic Firms in 190 Economies 2017. A World Bank Group Flagship Report [Electronic resource]. — Mode of access: <http://www.doingbusiness.org/~media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB17-Report.pdf>

66. The official site of The world economic forum. The Global Competitiveness Report 2017-2018 [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2017-2018>

67. The official site of S&P global ratings. Ratings On Ukraine Affirmed At 'B-/B'; Outlook Stable [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.capitaliq.com/CIQDotNet/CreditResearch/RenderArticle.aspx?articleId=1847935&SctArtId=425049&from=CM&ns1_code=LIME&sourceObjectId=-20028060&sourceRevId=57&fee_ind=N&exp_date=-20270512-21:51:59

68. The official site of Moody's [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.moody.com/>

69. The official site of Fitch Ratings (2018), "Fitch Affirms Ukraine at 'B-'; Outlook Stable" [Electronic resource]. — Mode of access: <https://www.fitchratings.com/site/pr/10028673>

70. R&I Upgrades to CCC, Stable: Ukraine [Electronic resource]. — Mode of access: https://www.r-i.co.jp/en/news_release_cfp/2017/04/news_release_2017-A-0379_01.pdf